Lieta Nr. C160047714

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Jēkabpilī, 2014.gada 16.aprīlī

Jēkabpils rajona tiesa:

Tiesnesis V.Trušels

Ar sekretāri /pers. B/

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu akciju sabiedrības „SEB banka" prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu, un

k o n s t a t ē j a:

2014.gada 2.janvārī Jēkabpils rajona tiesā saņemts akciju sabiedrības „SEB banka" (turpmāk tekstā Prasītajs) prasības pieteikums pret /pers. C/ (turpmāk tekstā Atbildētājs) par parāda piedziņu, kurā norādīts, ka 2010.gada 7.aprīlī starp Prasītāju un Atbildētāju tika parakstīts Kredīta līgums (turpmāk -Līgums) par aizdevuma pamatsummas LVL 2428.13 apmērā piešķiršanu Atbildētājam, ar aizdevuma izmantošanas mērķi - dzēst Atbildētāja saistības pret Prasītāju.Līguma noteikumi paredzēja izsniegtā aizdevuma atmaksu līdz 2013.gada 8.aprīlim, veicot regulārus ikmēneša maksājumus. Par aizdevuma lietošanu Atbildētājam tika noteikti procenti - 21 % gadā no faktiski izsniegtā un neatmaksātā aizdevuma, savukārt par maksājumu termiņa kavējumu -rīgumsods 60 % gadā no nokavētā maksājuma summas par katru nokavējuma dienu. Prasītājs saskaņā ar Līguma 2.2.punkta nosacījumiem pārskaitīja Līguma 1.2,punktā minēto aizdevumu uz Līgumā norādīto Atbildētāja kontu. Līguma 5.3.punkts paredzēja, ka aizdevuma atmaksa ir jāsāk veikt no 2010.gada 10.maija. Atbildētājs sāka kavēt Aizdevuma atmaksas maksājumus, tādējādi ir kavēti Aizdevuma pamatsummas, procentu maksājumi sākot no 2010.gada 10.septembra. Visi Atbildētāja vēlāk veiktie maksājumi ir ieskaitīti, lai nosegtu procentus un līgumsodu. 2013.gada 17.oktobrī Prasītājs, pamatojoties uz Līguma 17.2.3.punktu, vienpusēji atkāpās no Līguma, nosūtot Atbildētājam vēstuli, kurā tika lūgts veikt parāda atmaksa. Diemžēl Atbildētājs arī pēc vēstules saņemšanas nav veicis parāda samaksu. Atbilstoši Civillikuma 1589.pantam vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.Civillikuma 1587. pants nosaka, ka "tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut ari atfīdzinot otrai zaudējumus", bet atbilstoši Civillikuma 1591 .pantam, "ja ceļ prasību par divpusēja līguma izpildīšanu, prasītājam vai nu jāpiesola pienācīgs izpildījums, vai jāpierāda, ka viņš no savas puses (īgumu jau izpildījis."Prasītājs savas saistības pret Atbildētāju izpildīja, veicot aizdevuma piešķiršanu Atbildētājam, līdz ar to Prasītājs ir tiesīgs pieprasīt no Atbildētāja saistību izpildi Līgumā noteiktajā kārtībā un apmērā, bet ņemot vērā, ka Atbildētājs ievērojami nokavējis saistību izpildes termiņu, Prasītājs ir tiesīgs Atbildētājam aprēķināt līgumsodu. Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Pamatojoties uz noslēgto Līgumu un Civillikuma 1716., 1756., 1943.,1946.pantiem, ievērojot noslēgtā Līguma noteikumus un prasības aprēķinu, Atbildētāja kopējais parāds sastāda LVL 2845.38, tajā skaitā pamatparāds LVL 2219.16, procentu maksājums par aizdevuma lietošanu LVL 182.98, kā arī saskaņā ar Līgumu aprēķinātais līgumsods LVL 443,24.Prasības pieteikumam tika pievienots prasības aprēķins, no kura izriet laika periods (detalizēts uzskaitījums par katru dienu vai laika periodu) par kādu ir aprēķināti procenti un līgumsods.Līgumsods (60%) ir aprēķināts sākot ar 2010.gada 10.septembra un līgumsods ir aprēķināts līdz 2011.gada 17.martam. Prasītājs ir aprēķinājis nokavējuma procentus (6%) no 2011.gada marta līdz 2013.gada 20.novembrim.

Parāda aprēķinā līgumsods ir aprēķināts pēc sekojošas formulas:Kopā kavētā kopsumma x līgumsoda likme 60% vai likumisko procentu likme 6%/360 dienas x kavēto
dienu skarts = līgumsods par periodu. Kavētie procenti ir aprēķināti sākot no 2010.gada 10.septembra un procenti ir aprēķināti līdz 2011.gada 17.martam. Parāda aprēķinā procenti ir aprēķināti pēc sekojošas formulas: Pamatsummas atlikums x procentu likme/360 dienas x dienu skaits = procenti par periodu. Prasītājs vērš tiesas uzmanību, ka sprieduma labprātīgas neizpildes gadījumā Atbildētājs turpinās lietot prasītāja kapitālu (neatmaksātās aizdevuma summas apmērā), līdz ar to Prasītājs pamatojoties uz Civillikuma 1753. pantu un 1756. pantu, lūdz noteikt tiesības par laiku līdz pilnīgai sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus par kapitāla lietošanu.

Ņemot vērā iepriekš minēto lūdz: 1. Piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājam LVL 2845.38 apmērā;2. piedzīt no Atbildētāja, par labu AS SEB banka tiesāšanās izdevumus;3. noteikt AS ,,SEB banka" tiesības par laiku fīdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no parāda.

Atbildētājs savos 2014.gada 7.februāra paskaidrojumos norāda, ka parādu atzīst, bet pašreiz nomaksāt nespēj, jo esot

bezdarbnieks.

Prasītāja pārstāvis tiesas sēdē nav ieradies. Tiesā saņemts Prasītāja iesniegums, kurā izteikts lūgums izskatīt lietu pēc būtības pamatojoties uz tiesā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem bez pārstāvja klātbūtnes.

Atbildētājs tiesas sēdē paskaidroja, ka prasību atzīst, norāda, ka parāda summa aprēķināta pareizi.

Tiesa nesaskata Civilprocesa likuma 209., 210. pantā noteiktos lietas izskatīšanas atlikšanas iemeslus, līdz ar to, saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmās daļas noteikumiem, tiesa nolēma skatīt lietu bez Prasītāja pārstāvja klātbūtnes.

Tiesa, uzklausījusi Atbildētāja paskaidrojumus, izvērtējusi rakstiskos pierādījumus lietā un lietas apstākļus kopsakarā, atzīst, ka Prasītāja prasība ir apmierināma daļēji.

Atbildētāja bezdarbības rezultātā prasītājam nodarīts zaudējums, kurš saskaņā ar Civillikuma 1773. pantu atzīstams par tiešu zaudējumu un saskaņā ar Civillikuma 1775. pantu tas ir atlīdzināms. Zaudējuma atlīdzināšanas pienākumu nosaka Civillikuma 1779. pants.

Lietā nepastāv strīds par to, ka Līgums noslēgti tiesīgi, līdz ar ko, saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu, tas uzliek līdzējiem par pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma.

Aizdevuma izsniegšanas faktu apliecina prasības pieteikumam pievienotais Atbildētāja konta izraksts. (lietas lapa 15)

Tiesa secina, ka no prasības pieteikumam pievienotā parāda aprēķina (lietas lapa 11-14) ir redzams, ka Atbildētājam neizpildītās saistības pret AS „SEB banka", sastāda: aizdevuma pamatsumma LVL 2219.16, procenti LVL 182.98 un līgumsods LVL 443.24, kopā LVL 2845.38.

Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus, kas pamatojas uz tiesisku darījumu starp pusēm. Civillikuma 1753.pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs.

Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja līgumsodu LVL 443.24 apmērā.

Izvērtējusi prasību daļā par līgumsoda piedziņu tiesa atzīst, ka prasība šajā daļā ir apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā).

Ja saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods maksājams par saistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi, tad, pārbaudot tā atbilstību samērīguma un taisnīguma principam, ir jāvērtē pieprasītā līgumsoda samērojamība attiecībā pret pamatparādu (*sal. Senāta 2011.gada 9.novembra lēmumu lietā Nr.SPC-63*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.pantu tiesa izspriež civillietas saskaņā ar likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, Latvijas Republikas saistošiem starptautiskajiem līgumiem un Eiropas Savienības tiesību normām, kā arī ņem vērā judikatūru. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2013.gada 12.marta spriedumā, lietā Nr. SKC – 108/2013 ir atzinis, ka no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta 11. daļas izriet, ka, pat neesot prasībai par kāda līguma noteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, tiesai uzdots šādu noteikumu nepiemērot, ja tas ir netaisnīgs no patērētāju tiesību viedokļa un izšķirot civiltiesisko strīdu, tiesai ir tiesības patstāvīgi izvērtēt līguma noteikumus pušu tiesiskās vienlīdzības, tai skaitā, labticīguma aspektā. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2011.gada 12.janvāra spriedumā, lietā Nr. SKC – 25/2011, kurā vērtēts līgumsods 1% apmērā, atzinis, ka līgumsods saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu ir pametums, ko kāds uzņēmies ciest sakarā ar savu saistību, ja viņš šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Piemērojot šo pantu burtiski līgumā noteiktajam līgumsoda apmēram – viens procents no savlaicīgi nesamaksātās summas par katru nokavēto dienu, jānonāk pie secinājuma, ka parādnieks labprātīgi uzņēmies ciest sekas, kas, ja nokavējums būtu viens gads, matemātiskā izteiksmē gandrīz četras reizes pārsniedz pamatparādu. Vērtējot to pēc ekonomiskās būtības, jākonstatē, ka parādnieks uzņēmies nevis konkrēti izmērāmu ,,pametumu", bet maksājumu, kas var augt līdz bezgalībai. Senāta ieskatā, līgumā nevar būt ietverta šāda līgumsoda būtība, jo, kaut arī Civillikums neaizliedz līgumsoda noteikšanu procentuālā izteiksmē, ir jābūt tā saprātīgām robežām, kuru noteikšana attiecīgos ekstremālos gadījumos kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principu.

Tā kā lietā nodibināts fakts, ka atbildētājs ir kavējis ar līgumu uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka atbildētājam Civillikuma 1716.panta izpratnē ir pienākums maksāt līgumsodu, bet līgumsods nosakāms ievērojot taisnīguma un samērīguma principu.

Ņemot vērā minēto, Civillikuma 1587., 1716., 1717., 1720.panta jēgumu kopsakarā ar Civillikuma 1.pantu, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams līgumsods 10 % apmērā no galvenā parāda summas, jeb LVL 221.92 (LVL 2219.16 x 10 %) apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.panta nosacījumiem Prasītājam atzīstama tiesība līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentu no piespriestās pamatparāda summas, saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmās daļas noteikumiem, daļēji apmierinot prasību, daļēji apmierināms arī Prasītāja lūgums par tiesas izdevumu piedziņu no Atbildētāja. Prasītāja labā no Atbildētāja piedzenama valsts nodeva proporcionāli prasības apmierinātajai daļai *euro* 384.09 (Ls 269.94) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi - par tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu 4.70 (Ls 3.30).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu Atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 97.pantu, 195.pantu, 199.pantu, 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

akciju sabiedrības „SEB banka" prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai „SEB banka", reģ.Nr.40003151743, aizdevuma pamatsummu *euro* 3157.58 *(trīs tūkstoši viens simts piecdesmit septiņi euro 58 euro centi)* (LVL 2219.16), procentus par aizdevuma lietošanu *euro* 260.36 *(divi simti sešdesmit euro 36 euro centi)* (LVL 182.98), un līgumsodu par nokavētajiem maksājumiem *euro* 315.76 *(trīs simti piecpadsmit euro 76 euro centi)* (LVL 221.92), un tiesāšanas izdevumus – nomaksāto valsts nodevu *euro* 384.09 *(trīs simti astoņdesmit četri euro 09 euro centi)* (LVL 269.94), un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus *euro* 4.70 (*četri euro 70 euro centi*) (LVL 3.30), kopā *euro* 4122.49 *(četri tūkstoši viens simts divdesmit divi euro 49 euro centi)* (LVL 2897.30).

Noteikt akciju sabiedrībai „SEB banka" tiesības saņemt no /pers.B/, personas kods /personas kods/, 6 % (seši procenti) gadā no piespriestās, bet neatmaksātās aizdevuma parāda pamatsummas *euro* 3157.58 *(trīs tūkstoši viens simts piecdesmit septiņi euro 58 euro centi)* (LVL 2219.16), sākot no sprieduma stāšanās spēkā dienas līdz sprieduma izpildei.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienās Zemgales apgabaltiesā apelācijas kārtībā, iesniedzot sūdzību Jēkabpils rajona tiesā.

Tiesnesis: /personiskais paraksts/ V.Trušels